

מדינת ישראל

משרד החינוך

ראמ"ה

הרשות הארצית
למדידה והערכה בחינוך

המזכירות הפדגוגית

עברית

לכיתה ה

שם התלמיד/ה: _____

פרק ראשון: סיפור – "אל החוף המקווה"

קראו את המסגרת ואת הסיפור אל החוף המקווה בעמודים 1-2 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 1-11.

שאלה 1

קראו את הקטע שבמסגרת וסמנו את השאלה שאפשר להשיב עליה לפי הקטע הזה.

- 1 כמה זמן שלטו הבריטים בארץ?
- 2 לאילו מדינות באירופה נשלחו הפליטים?
- 3 מתי והיכן התרחשה השואה?
- 4 מדוע היה קשה ליהודים להיכנס לארץ?

שאלה 2

מה קרה אחרי מה?

סדרו את המשפטים שלפניכם לפי זמן התרחשותם בסיפור.
כתבו את המספר המתאים בכל משבצת.

הרמן שָׁחַה אל החוף.

קבוצות פליטים התחילו לרדת לסירה.

האנייה התגלתה על-ידי הבריטים.

האנייה חתרה בחשכת הלילה אל חופי הארץ.

1

על האנייה נערכה הגרלה.

שאלה 3

בשורות 13–14 כתוב: "מרחוק נצנצו שלושה הבזקים של פנס חשמלי".
מה סימנו שלושת ההבזקים של הפנס?

שאלה 4

מה, לדעתכם, הרגישו האנשים כאשר לחשו: "אָבדנו!" (שורה 37)?
הסבירו את תשובתכם.

שאלה 5

מדוע, לדעתכם, קרא אחד החברים להָרְמֵן לחזור (שורה 46)?

שאלה 6

בשורות 40–47 מסופר שהרמן החליט לעזוב את חבריו, לקפוץ מהאנייה ולשחות אל החוף.

דן וגלי קראו את הסיפור ולאחר מכן התווכחו על ההחלטה של הרמן: דן טען שהחלטתו הייתה נכונה, וגלי טענה שהחלטתו הייתה מוטעית.

עם מי אתם מסכימים? נמקו את תשובתכם.

כתבו 3–5 שורות.

בכתיבתכם הקפידו על הניסוח, על סימני הפיסוק, על כתיב נכון ועל כתב־יד ברור.

שאלה 7

לפני הסיפור מופיע קטע במסגרת.

מיהם הפליטים המוזכרים בקטע הזה?

- 1 יהודים שהפליגו מארץ ישראל לאירופה.
- 2 אנשים שעמדו על החוף וחיכו לניצולים.
- 3 יהודים שניצלו מהשואה וניסו להגיע לארץ.
- 4 אנשים שאסרו על יהודים להיכנס לארץ.

שאלה 8

מדוע המילים **בבקשה להתחיל** (שורה 17) כתובות בין מירכאות?

- 1 כדי לציין שהמילים הן ציטוט.
- 2 כדי לציין את חשיבותן של המילים.
- 3 כדי לציין שהמילים נאמרו בהתרגשות.
- 4 כדי לציין שמשמעות המילים שונה מן הכתוב.

שאלה 9

ברובו של הסיפור שוררת אווירה של **מתח וחרדה**. הביאו שלוש דוגמאות של מילים או של ביטויים שבעזרתם יוצר הסופר את האווירה הזאת.

1. _____
2. _____
3. _____

שאלה 10

העתיקו את המשפט שבו חל שינוי חשוב (מפנה) בעלילה של הסיפור. הסבירו מדוע בחרתם במשפט הזה.

המשפט:

ההסבר:

שאלה 11

האם הייתם ממליצים לחבריכם לקרוא את הסיפור הזה?
נמקו את תשובתכם על-פי הסיפור.

המשיכו למטלת הכתיבה (שאלה 12) בעמוד הבא

פרק שני: הבעה בכתב

12. מנהל בית-הספר "הנגב" בוחר **כיתה מצטיינת אחת** בכל שנה, ומעניק לה פרס.

כתבו מכתב למנהל וציינו אם להעניק את הפרס לכיתה שתלמידיה **מצטיינים בלימודים** או לכיתה שתלמידיה **מרבים להתנדב**.

שכנעו את המנהל בעזרת נימוקים לקבל את דעתכם.

כתבו לפחות 7 שורות.

בכתיבתכם הקפידו על הניסוח, על סימני הפיסוק, על כתיב נכון ועל כתב-יד ברור.

קראו שנית את מה שכתבתם ותקנו לפי הצורך.

פרק שלישי: טקסט מידע – "המנורה"

קראו את הקטע המנורה בעמודים 3-4 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 13-25.

שאלה 13

כיצד נראתה המנורה לפי ספר שמות?

שאלה 14

בשורה 5 כתוב: "... הם נשאו עמם את המנורה".

מה פירוש המילה נשאו במשפט הזה?

- 1 נדדו
- 2 לקחו
- 3 הדליקו
- 4 שמרו

שאלה 15

לשם מה נבנה שער טיטוס ברומא?

- 1 כדי להראות את הניצחון של הרומאים על היהודים.
- 2 כדי להנציח את כלי הקודש שנשדדו מבית המקדש.
- 3 כדי לתאר שבויים יהודים הנושאים את המנורה.
- 4 כדי להדגיש עד כמה המנורה חשובה ליהודים.

שאלה 16

לפי שורות 18–20 אנו יודעים שציורים של מנורות מעטרים מאז ועד היום בתי כנסת, בתים של יהודים ומטבעות עבריים.

אפשר ללמוד מכך כי

- ₁ המנורה שימשה לצורכי מסחר.
- ₂ המנורה היא סמל של המלחמה ברומאים.
- ₃ בעבר שימשה המנורה להפצת אור בבתי היהודים.
- ₄ למנורה יש חשיבות רבה במסורת של העם היהודי.

שאלה 17

למה הכוונה במילה **הם** בשורה 19?

- ₁ לקירות
- ₂ ליהודים
- ₃ לציורים
- ₄ לבתי כנסת

שאלה 18

בשורות 24–25 כתוב: "כך אנחנו יודעים היום איך נראתה המנורה לפני שנים רבות".

לפי מה אנו יודעים איך נראתה המנורה?

- ₁ לפי הצורה של הצמח "מרנות ירושלים".
- ₂ לפי עיטורים שנותרו מתקופות שונות בעבר.
- ₃ לפי דגם המנורה המוצב מול הכנסת.
- ₄ לפי הסמל הרשמי של מדינת ישראל.

שאלה 19

השלימו את המשפטים בעזרת מילים מן הרשימה שלפניכם, לפי המידע שבקטע.

לפני	פעם	אחרי	כיום	לפני כן	כאשר	לאחר מכן
------	-----	------	------	---------	------	----------

א. המנורה הייתה מוצבת במשכן _____ שבית המקדש היה קיים.

ב. הרומאים חרבו את בית המקדש ו _____ הם העבירו את המנורה לרומא.

ג. דגם המנורה ניצב _____ מול רחבת הכנסת.

שאלה 20

לפי שורות 28–33, על הקנים של "מנורת הכנסת" ועל הבסיס שלה מופיעים **תבליטים** המתארים את מלחמות העם היהודי ואת בנייתה של ארץ ישראל מחדש.

א. ציינו תבליט אחד המתאר **אחת ממלחמות העם היהודי**.

ב. ציינו תבליט אחד המתאר את **בניית הארץ מחדש**.

שאלה 21

בשורה 28 כתוב: "על הקנים שלה ועל הבסיס שלה..."
כדי להבין את המילה **הקנים** אפשר להיעזר במילון.

איזו מילה יש לחפש במילון?

1 קני

2 קנה

3 קניָה

4 קנים

שאלה 22

לפי הקטע, המנורה נבחרה להופיע בסמל מדינת ישראל כי

1 היא מופיעה בשער טיטוס.

2 היא מלווה את העם היהודי בתקופות שונות.

3 היא דלקה במשכן יומם וליל.

4 היא נשדדה מבני ישראל בתקופות שונות.

שאלה 23

בשורות 28–31 כתוב: "על הקנים שלה ועל הבסיס שלה מופיעים תבליטים המתארים חפצים עתיקים, אירועים ודמויות מן העבר של העם היהודי, **למשל**: לוחות הברית, הקרב בין דויד לגוליית, המכבים נלחמים ביוונים..." המילים הכתובות אחרי המילה **למשל** הן:

1 תוצאות של מלחמות שהתנהלו בעבר.

2 מסקנות מאירועים שהתרחשו בעבר.

3 דוגמאות לחפצים, לאירועים ולדמויות.

4 סיבות לבחירת חפצים, אירועים ודמויות.

שאלה 24

לפי הקטע שבמסגרת, מהו הקשר בין מרוות ירושלים ובין המנורה?

1 בהרי יהודה מגדלים מרווה מכיוון שצורתה דומה למנורה.

2 מרוות ירושלים והמנורה הם סמלים של העם היהודי.

3 עיצוב המנורה הושפע, כנראה, מצורתו של צמח המרווה.

4 משערים כי בעבר השתמשו במרווה לקישוט המנורה.

שאלה 25

תלמידי כיתה ה' תכננו לצאת לטיול לירושלים. מדריך הטיול אמר שלדעתו חשוב שכל תלמיד בישראל יבקר ברחבת הכנסת כדי לראות את דגם המנורה. האם אתם מסכימים עם המדריך? נמקו את תשובתכם בעזרת הקטע על המנורה. כתבו 2–3 שורות.

פרק רביעי: טקסט שימושי – "מד-גשם ביתי"

קראו את הקטע **מד-גשם ביתי** בעמודים 5-6 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 26-33.

שאלה 26

רשימת הציוד הדרוש להכנת מד-גשם ביתי כוללת כמה חפצים.

א. לשם מה זקוקים לכל אחד מהחפצים האלה בזמן ההכנה של מד-גשם ביתי? השלימו כל משפט לפי הקטע שקראתם:

1. מספריים דרושים כדי _____.

2. נייר דבק דרוש כדי _____.

3. סרגל דרוש כדי _____.

ב. מדוע, לדעתכם, חשוב שבקבוק הפלסטיק יהיה שקוף?

שאלה 27

בתיאור אופן ההכנה של מד-הגשם (סעיף 3) כתוב: "מסמנים קווים לרוחב המכל בעזרת סרגל ובעזרת עט עמיד במים".

מה פירוש **עמיד במים** במשפט הזה?

1 צובע את המים.

2 צף על-פני המים.

3 לא שוקע במים.

4 לא נמחק במים.

לפניכם טבלה שהכין תלמיד שהשתתף בפעילות.

טבלה לרישום גובה מי הגשם	
גובה המים במד-הגשם (בס"מ)	היום
2	יום ראשון
6	יום שני
4	יום שלישי
0	יום רביעי
1	יום חמישי
13	סך-הכול

ציינו ליד כל אחת מן השאלות אם אפשר לענות עליה בעזרת הטבלה או שאי-אפשר לענות עליה בעזרתה.

- מדוע ביום רביעי לא ירד גשם ₁ אפשר לענות ₂ אי-אפשר לענות כלל?
- האם חמשת הימים האלה היו הגשומים ביותר בשנה? ₁ אפשר לענות ₂ אי-אפשר לענות
- באיזה יום כמות מי הגשם הייתה הקטנה ביותר? ₁ אפשר לענות ₂ אי-אפשר לענות
- האם אחרי חמשת הימים שבהם נערכו המדידות ירד גשם? ₁ אפשר לענות ₂ אי-אפשר לענות
- האם בכל אחד מהימים ירדה כמות שווה של גשם? ₁ אפשר לענות ₂ אי-אפשר לענות

שאלה 29

השם **מד-גשם** נוצר משתי מילים.

א. איזו מבין המילים הבאות נוצרה בדרך דומה?

- 1 מדריכים
- 2 מדחום
- 3 מדפסת
- 4 מדרון

ב. לפניכם חמש מילים. העתיקו מהן **שתיים** שנוצרו גם הן בדרך זו.

מדרגה	אינסוף	מתרגש	כדורסל	תחזית
-------	--------	-------	--------	-------

שאלה 30

בקטע כתוב: "גם אתם, ילדי הכיתה, יכולים לבנות מד-גשם בִּיתִי..."
האם אתם מסכימים עם הכותב? נמקו את תשובתכם.

שאלה 31

בקטע משולבים שלושה איורים.

מה תפקידם?

- ₁ לשכנע את התלמידים שכדאי למדוד את כמות הגשם.
₂ להציג שיטות אחרות למדידת כמות הגשם.
₃ להמחיש את התהליך של בניית מד-גשם.
₄ לקשט את הקטע כך שייראה יפה.

שאלה 32

האם כל אחד מן המשפטים הבאים כתוב כהוראה?

סמנו ליד כל משפט **כן** או **לא**.

1. עליכם למדוד בכל יום את גובה מי הגשם ₁ כן ₂ לא
שנאספו במכל.
2. אתמול ביצענו את הפעילות ורשמנו את ₁ כן ₂ לא
המספרים בטבלה.
3. יש להעמיד את מד-הגשם כך שלא יתהפך. ₁ כן ₂ לא
4. האם כל אחד יכול לבנות מד-גשם? ₁ כן ₂ לא
5. הכניסו את המשפך לתוך המכל. ₁ כן ₂ לא
6. מומלץ להקפיד על כך שמד-הגשם יהיה ₁ כן ₂ לא
מדויק.

שאלה 33

בכל שורה בטבלה, כתבו מיילה שמשמעותה הפוכה מזו של המילה המודגשת.

המשמעות ההפוכה	צירופי המילים
כמות <u>קטנה</u>	כמות גדולה
בקבוק _____	1. בקבוק אטום
פֶתַח _____	2. פֶתַח רחב
חֵלֶק _____	3. חֵלֶק עליון

דוגמה: